

Cuvântul Ardealului

Apare afară de Luni și zilele după sărbătorile zilnice. — Redacția și Administrația Strada Românilor No. 6. Telefon No. 156

Ziar de propagandă națională

Abonamentul pe an 800 Lei, pe jumătate de an 400 Lei, pe un sfert 200 Lei, pe lună 70 Lei. Pentru America pe an 5 dolari

Meseriașii români în slujba bisericii strămoșești

— Meseriașii români revin la străvechile tradiții naționale —
Botezul unui tânăr evreu în Satul-nou. — Fapte îmbucurătoare —

În trecutul românismului, breslele, tagmele sau iznafirile negustorilor sau meseriașilor români înfățișau cele mai puternice întocmiri de muncă și ambiție națională. Numirile vechi ale ulițelor Bucureștilor arată că întregul comerț și industria erau în mâna românilor a căror cinste și pricepere deăsenise proverbială peste hotare.

Conducătorii breslelor se bucurau de un mare prestigiu în fața Domnitorului. Solidaritatea breslașilor era temeinică, fiind consfințită prin biserică. Orice nou primit în rândurile lor depunea un strașnic jurământ în fața preoților și altarului prin care se lega să apere caracterul creștin și românesc al organizației. Un blestem grozav trebuia să urmărească pe cei ce se vor înstrăina, sau vor încerca să „schimbe ponturile din hrisoave” — adică vechile obligațiuni față de neam și biserică strămoșească.

Infiltrarea elementului străin începe sub Sturza în Moldova și sub Ipsilante dincoace de Milcov. Plângerea adresată domnitorului Ipsilante de meseriașii români, din acel timp, împotriva meseriașilor evrei cari corupeau pe ucenici, rămâne un document de înaltă valoare națională și religioasă. Meseriașii arată domnitorului, că prin distrugerea credinței și-a spiritului de disciplină, se distruge însăși temelgia vieții economice și naționale a țării.

De atunci, împunerea elementului străin a mers crescând, toate meseriile ușoare ca și comerțul fiind acaparate de străini și în special de evrei, românii lăsându-li-se meseriile grele și dăunătoare sănătății.

O operă de distrugere națională

După înstrăinarea comerțului și a industriei noastre, s'a început lupta sistematică pentru distrugerea bisericii strămoșești, rămasă singura citadelă a românismului și-a sufletului național.

Dușmanii românismului s'au gândit deci să facă din meseriașii slăbiți, instrumente anticreștine și naționale. Sub diferite forme cum sunt de pildă așa pretinsele „Academii de croitorie”, ca să amintim numai unul din sistemele întrebuițate și care de fapt nu sunt decât focare de adventism militant, se organizează de câțiva ani minarea a tot ce-a mai rămas vieală, economie și conștiință creștină și națională.

Instrăinați de tradiția sănătoasă de odinioară, lipsiți de adevăratele îndrumări, mulți meseriași cinstiți au devenit fără voia lor unelte inconștiente împotriva neamului lor, punându-se în slujba sectelor odioase, care face din creștinii români, credincioși mozaici — mai habotnici decât evreii, prin respectul Sâmbetei și a regulilor talmudice.

Renașterea vechilor întocmiri

În urma mișcării cultural-religioase, pornită în Capitală, meseriașii și chiar o parte din negustorii români și-au dat seama că sprijinind sectele anticreștine, și lucrând la distrugerea neamului lor, se distruge pe ei însuși. Din rândurile lor și mai ales a celor ce au făcut războiul s'a pornit deci

o mișcare de renaștere pentru reînvierea vechilor întocmiri naționale, sărbătorindu-și patronul după datina neamului nostru, prin binefaceri și în mod creștinesc.

De asemeni, negustorii și meseriașii au revenit cu toată dragostea și pietatea către biserică strămoșească și au început să lucreze pentru apărarea și întărirea credinței strămoșești.

O pildă

Dăm una din aceste pilde. Duminică a primit botezul în credința creștină-ortodoxă tânărul evreu Herman Braun meseriaș croitor, care a fost adus la sânul bisericii noastre de către dl Anton Iordan, un luptător al credinței strămoșești și șeful maestru croitor al atelierelor S. T. B. Tânărul a primit numele nașului său de Anton.

Ceremonia s'a săvârșit în biserică Sf. Gheorghe din comuna Șerban-Vodă, slujba fiind oficiată de pr. Nicolae Stoicescu.

A urmat o masă în casa locuitorului Anghel Drăgan care-și botezase deasemeni un copil și unde au participat fruntașii comunei cu nevestele lor.

D. G. Lungulescu conferențiarul Casei Școalelor a lămurit atât celui botezat cât și adunării puterea Sfintei Taine a botezului precum și binefacerile supreme ale învățurii creștine.

Răspunzând dl Anton Iordan precum și cei de față s'au legat să lupte neînterupt pentru întărirea bisericii și a credinței strămoșești în rândurile meseriașilor și ale țărănimii.

Dr. Lupu în audiență la președintele Massaryk

Praga. — Dr. Lupu, unul din șefii partidului național țărănist a fost primit în audiență, de către președintele Massaryk.

INSEMNAȚI DE-O Z

Anonimele...

Astfel i-și întitulează ziarul Rampa un articol, reprodus aici mai jos, (Rampa No. 2769) care fiind un caz, ce se poate generaliza, merită a reimpresă printr'ansul temele convorbirilor noastre zilnice, când mulți dintre noi, sunt victimele clevetirilor și denunțurilor mișlești de toate soiurile, ascultate și luate ca potrivite adevărului de cei și cele s'abe de suflet distrugându-și situația și viitorul lor, ba chiar și a copiilor.

Întârzierile poștei sunt bune și ele la ceva. Următoarea întâmplare, petrecută la Viena, e dovadă elocventă.

Un domn din „bună societate” a primit prin factorul poștal, în ujanul anului nou, o scrisoare închisă, având următorul cuprins:

„Domnul meu, sunt cu desăvârșire străin pentru d-ta; și nici viața d-tale familiară nu mă interesează. Totuși nu pot să mai stau impasibil. Date la ora 5 la cinematograful... unde soția d-tale...”

Urmează o serie de pământuri intime, servite de „bunăvoința” obișnuită a tuturor anonimilor.

Dar, domnul în chestie după ce citește scrisoarea, citește și plicul și spre surprinderea lui, descifrează stampila poștei: 3 lei! Binevoitorul anonim nu-și putea închipui că misiva lui va fi predată la 30 Decembrie, cu mica întârziere de numai 6 luni.

Oricât era chinuit de bănueli, nefericitul s'ar nu-și putea închipui că jumătatea-i, care între tim murise, ar putea continua și acum...

Și ce i-ar mai folosi să înceapă la 31 Decembrie o anchetă a unor fapte, petrecute la 5 Iunie? Chiar dacă soția infidelă ar fi încă în viață, — care femeie își poate aduce aminte ce a făcut acum șase luni?

Iată că proasta organizare a poștei a servit și, ea, odată, la ceva bun...

Cețiți și răspânșiți Cuvântul Ardealului

Situația cultelor în Statul român

— Discursul dlui Vasile Goldiș, ministrul cultelor și artelor, rostit în luna Decembrie 1926 —

Dl Vasile Goldiș, ministrul Cultelor și Artelor: Este deci ceva firesc, că noul stat român, dela înființarea sa a oferit largul său ajutor material tuturor confesiunilor minoritare din țară. Dar a oferit acest ajutor în primul rând bisericii unite, care și ea este o biserică românească alături de biserică ortodoxă, cum precizează însuși Constituțiune. Toate confesiunile și între ele cea dintâiu biserică română unită vor avea același sprijin, pe care Statul român îl oferă bisericii sale dominante. Vor oare dumnealor mai puțin ori vor privilegii față de biserică ortodoxă? Nu, asta niciodată (aplauze).

Voci.
Dl Vasile Goldiș, ministrul Cultelor și Artelor: Nici eu nu cred lucrul acesta, pentru că lumea privilegiilor a trecut de mult și azi este lumea dreptății, (aplauze).

La lumina celor expuse până aici vor reveni la deciziunea ministerială incriminată. Această deciziune are 5 articole. Să i examinăm. Art. 1 — reproduce simplaminte art. 30 din legea bisericii ortodoxe, care sună textual așa: »Pentru înființarea unei noi parohii se cere la orașe un număr de cel puțin 400 familii, iar la sate de cel puțin 200 familii. — În cazuri bine motivate se pot înființa, în mod excepțional, parohii și fără acest număr de familii. Art. 1 al deciziei ministeriale are textul următor: »În conformitate cu art 29 și 30 din statutul pentru organizarea bisericii ortodoxe române, nu se va mai înființa pe viitor nici o parohie ortodoxă, pentru care se cere ajutorul Statului, decât acolo unde există un număr de cel puțin 400 de familii la orașe și 200 familii la sate. Pentru cazuri bine motivate și

în mod excepțional, ministrul poate subvenționa parohii și sub numărul arătat de familii.»

Dl Francisc Blăscovici: Să auzim art. 2.

Dl Vasile Goldiș, ministrul Cultelor și Artelor: Art. 2. are textul următor: »Se vor revizui toate parohiile existente spre a li se aplica dispozițiunile art. 29 și 30. E de necrezut, că acest articol i s'a dat interpretare, că ministrul ar avea de gând să retragă subvenționarea de stat tuturor parohiilor existente, cari nu ar avea 400 familii la orașe ori 200 la sate. Este o monstruoasă logică a se atribui acestui articol în acel sens, putere retroactivă. Putere retroactivă are acest articol numai în melius, de a îndrepta eventuale nedreptăți, ce s'ar fi făcut în trecut sub acest raport. Era nevoie de acest articol, fiindcă față de uniți și bisericile minoritare era în vigoare până aci deciziunea ministerială No 59650 din 1921, care hotărâse, că »parohii noi nu se pot înființa, decât în caz dacă se va dovedi, că în parohie sunt cel puțin 1000 credincioși, este casă paro-

hia'ă și credincioși vor lua obligamentul de a contribui una a treia parte la salariul preotului. Aceasta este o deciziune, în contra căreia nici una din bisericile minoritare nu au protestat nici atunci nici acum.

O voce: Nici asăzi.
Dl Vasile Goldiș, ministrul Cultelor și Artelor: Ministrul vrea deci să revadă parohiile existente în scopul de a le absolve condițiunile în peius, ce li s'ar fi impus anterior prin deciziunea ministerială din 1921, de oarece guvernul este decis să aplice tuturor confesiunilor din țară același tratament pe care-l aplică față de biserică dominantă a Statului. Va să zică deciziunea ministerială de acum, dacă va fi cazul indulgențe deciziunea din 1921.

Dl Ion Cliniciu: Cu mărgună (ilaritate).

Dl Vasile Goldiș, ministrul cultelor și artelor: În deciziunea de 1921 se cerea pentru parohii noi cel puțin o mie de suflete și contribuirea credincioșilor cu 1/3 parte din salariul preotului Ori, Deciziunea ministerială de acum, are conform textului legii,

Dr. Stefan Angel confirmat de primar al oraşului Arad

Din Bucureşti ni se telegrafiază că ministerul din interne a confirmat de primar al oraşului nostru, pe dl dr. Stefan Angel.

Dupăcum se ştie au fost propuşi pentru aceasta demnitate, afară de d. d. încă dnii: dr. Micla şi Chicin advocaţi.

Nu putem să ne dăm p. reri sau aprecieri în defavoarea nici unuia din aceşti trei candidaţi, mai ales că sunt cu toţii recunoscuţi atât în oraş cât şi în judeţ ca buni români şi că oraşul ar fi câştigat la tot cazul, ori care ar fi fost confirmat în fruntea primăriei oraşului.

Dela dl dr. Angel, care de ani de zile a condus primăria oraşului nostru, şi de data aceasta aşteptăm cu toţii să şi depună toată forţa creatoare pentru prosperarea şi ridicarea acestei cetăţi de graniţă acolo, unde merită să fie clasat şi ca centru cultural românesc şi ca oraş de model comercial şi industrial.

Felicităm pe dl dr. Angel, cu aceasta ocazie urându-i tot binele, spre a putea să lupte şi pe mai departe pentru interesele oraşului, care aşteaptă mult dela Domnia Sa.

Baptiştii unguri în România

Anul 1926 ne-a adus surprize în privinţa baptismului. În 16—18 Septembrie 1926, s'a ţinut la Budapesta congresul baptiştilor din sud-estul Europei în prezenţa dnilor dr. Mullins, preşedintele alianţei baptiste mondiale, dr. Ruhsbrooke, dr. Gill şi alţii. Au participat şi delegaţi din România, atât români cât şi unguri şi anume 5 predicatori români şi 17 predicatori unguri.

Cu ocazia congresului baptist din Budapesta s'a spus, că Ungaria este prima ţară din sud-estul Europei, în care s'a ivit baptismul.

S'a spus că Ungaria e ţara libertăţii celei mai desăvârşite prin intermediul căreia baptismul s'a putut ivi şi între români. Această mărturisire trebuie reţinută, spre a se vedea limpede că baptismul poate fi chiar «patriotic», când e vorba de maghiari. Dealtcum această mărturisire se cu prinde şi în revista «Szeretet» (Iubirea) a baptiştilor maghiari din România, numărul 18 din Sept. 1926.

Dureros este, că baptiştii români, nu văd patriotismul feroce al baptiştilor unguri. În România-Mare, după date din sursă baptistă, au mai rămas 5000 baptişti maghiari cu cari baptiştii români fac adevărată «frăţie».

Li zicem «frăţie» pentru că cei cinci mii de unguri baptişti fac parte integrantă din Uniunea Baptistă din România. Această Uniune are un comitet de şapte, compus din români, unguri, nemţi şi ruşi.

Noi nu ne speriem de această «frăţie» baptistă, căci în toată ţara sunt abia 26 mii baptişti, dar regretăm că cei câţiva conducători ai baptiştilor

români se fac a nu vedea că baptismul maghiar din Ungaria veche era o uaealtă de maghiarisare a naţionalităţilor.

† Grigorie
episcopul Aradului

Anglia trimite marinari în China

Londra — În săptămâna viitoare se vor trimite încă 1000 marinari în China, spre a fi rezervă în caz că, nu se poate tranşa conflictul dintre guvernul din Kanton şi Anglia.

Spectacolele zilei

Teatrul oraşenesc.

Joi: „Femeia pupăcioasă“ operetă. Inceputul la orele 8 precis.

Cinema Apollo.

Joi: „Istoria unei fete orfane“. Inceputul la orele 4 şi jum., 6, 7 şi jum. şi 9 seara.

Cinema Urania.

Joi: „Porumbi albi în oraşul negru“. Inceputul la orele 4 şi jum., 6, 7 şi jum. şi 9 seara.

O scurtă lămurire

În nrul 4 al ziarului «Românul» a apărut o notiţă cu titlul: «În atenţia autorităţilor» Aceea notiţă nu trebuia scrisă. Ea n'a fost justă, n'a fost obiectivă. A neîndreptăţit, educând grave acuzaţiuni la adresa unor oameni foarte cum se cade şi români.

Nu e bine a se spune cuvinte grele atât de uşor. Cunoşc pe proprietarii cafenelei «orăşeneşti», pentru că mai bucuros merg la aceasta cafenea, a cărei patroni sunt români, şi nu o dată mă întreb: cum se poate, că nu toţi românii sprijinesc acel elegant local, unde serviciul e prompt?!

Frăţii Caracioni sunt din o bună şi f. onestă familie românească din judeţul nostru, intruşiţi cu fruntaşi români. Tineri serioşi, muncitori, cari nu-şi trec vremea cu preocupări aşuratică ci muncesc fără odihnă şi cari de pe urma manierei lor politicoase sunt simpatizaţi de toţi cari îi cunosc. Se ştie prea bine, că obiceiul rău a «ocupa masă» de unele persoane, să menţine încă, şi asta în toate locurile. Nu e un obicei bun, fireşte, sunt însă, câţiva «habitué» cari se cred în drept a cere acest favor patronilor pe motiv că ei vizitează regulat localul nu ca muşi alţii cari vin rar de tot. Zic, nu e un bun obicei, e rău hiar, dar există. Şi nu se poate deloc invinovăţi patronii, cari dacă nu se supun, vor fi fără doar şi poate ocoliţi sau criticaţi, publicul poartă vina, deci el are să rupă cu «tradiţia». Că «unii ocupă toate locurile timp de o noapte întreagă, consumând un pahar de apă» etc. cred nu e vina patronului, care nu

poate expedia pe muşterii, ci cu toată că acel pahar de apă sau limonadă aduce prea puţin profit, el trebuie să tacă.

Ceeace priveşte dansurile, are toată dreptatea dl dela «Românul», însă acest lucru nu se poate scrie în sarcina patronilor cafenelei (dânşii au autorizaţia dela pref. poliţiei pentru dans în local), doar se dansează peste to aceleaşi dansuri moderne, în aceleaşi toailete prea moderne. Ar trebui pornită o serioasă campanie pe întregă linie contra dansurilor de azi cu de săvârşire lipsite de graţie şi de bu simf. Prevăd, însă, că ele vor dispărea deodată cu nevoia vremurilor de după război.

Noi românii ne plângem — şi e drept cuvânt — că ne lipseşte clasa industrială, aceasta mare forţă a unei ţări. Se fac toate sforţările şi sunt la ceputuri îmbucurătoare ca să avem cât mai curând oameni de-ai noştri în acest ram. Dar atunci, când sporadic sunt şi azi câţiva, nu e bine să li jignim, ci să li incurajăm. Asta trebuie făcut.

Nu vreau să mă estind, prea a avea multe de zis. Ţin însă să atrag atenţiunea asupra unui lucru: să nu acuzăm cu uşurinţă pe oamenii de bună credinţă cari îşi fac datoria.

A spune cuvinte grele la adresa unui comerciant român, se chiamă a aduce daune şi materiale nu numai morale şi socot nu e la intenţia ni mânu.

br. Pop.

Dela „Reuniunea Femeilor Române din Arad

Reun. Fem. Rom. din Arad, aduce la cunoştinţa publicului că din banii colectaţi (publicat în No. 15 Ianuarie 1927) s'au distribuit de Crăciun copiilor săraci dela şcoala primară din Atad 131 părechi ghetete, 131 sveterete şi 131 părechi ciorapi de iarnă. Sveteretele şi ciorapii Reun. i-a primit gratuit dela Fabr. de Tricotage din Arad, iar ghetetele s'au comandat la firma Iustin Olariu şi Co. din Arad, în preţul de 390—400 lei perechea. Distribuirea s'a făcut la următoarele 8 şcoli primare: str. Lae Barna dir. Zoşiu 32 copii, şcoala din Şega dir. Pigli 12 copii, str. dna Elena dir. Givulescu 12 copii, şcoala No. 7 dir. Lucuţa 12 copii, şcoala No. 22 str. Oituz dir. Albu 12 copii, şcoala din Calea Rahovei dir. Cadariu 15 copii, şcoala din str. Cio-

cârlei dir. Mocniţa 12 copii, şcoala din str. Oituz dir. Micloşi 24 copii.

La cantina şcolară dela şcoala medie «Iosif Vulcan», unde primesc zilnic 60 copii de şcoală prânz gratuit s'a cheltuit în luna Decembrie şi spre de instalaţii 11 346 lei. La internatul ucenicilor din str. Mărăşeşti, dir. Dublea, Reun. a făcut donaţiune de literatură pentru 45 ucenici în valoare de 20 mii lei.

Administraţia ziarului nostru prin prezenţa pune în vedere onor. publicului că dnii: Iuliu Institoris şi Pfefferman sunt concediaţi din serviciul ziarului, deci numai au nici un drept de a face publicitaţiuni şi nici abonamente pentru ziar. Administraţia.

In jurul accidentului vasului „Vasile Lupu”

— Cum s'a făcut „reparaţia” vasului la Galaţi —

Ziarele au publicat diferite versiuni în jurul cauzelor nenorocitului accident al vasului N. F. R. „Vasile Lupu”. Intre altele s'a spus că apa a început să pătrundă în mare cantitate, în acest vas, în apropiere de portul Isaccea, prin orificiul lăsat gol în urma ruperei axului elicei.

În legătură cu acest fapt s'a afirmativ că mecanicul vasului „Vasile Lupu” ar fi raportat mai de mult directivului N. F. R. din Galaţi defectuzitatea axelor şi deci, necesitatea reparaţiei lor.

În realitate — după cele ce ne comunică d. Mihai Hrisofopol, mecanicul I al vasului „Vasile Lupu” — acest vas a fost ridicat pe docul plutitor în cursul lunii Martie, 1926, când i s'au reparat axele, i s'a turnat compoziţie la buşele axelor, iar şantierele române dela Dunăre, din Galaţi, le-a ajustat. Această reparaţie a costat suma de 98.000 lei.

În scrisoarea sa, mecanicul vasului „Vasile Lupu” afirmă că în urma acestei reparaţiuni, efectuate în cursul lunii Martie 1926, «axele şi toate aparatele principale şi auxiliare erau în perfectă stare de funcţionare. În tim-

pul funcţionării maşinilor nu am observat nici un deranjament de funcţionare până în momentul când, în apropierea portului Isaccea, am simţit puternică vibraţiune la maşina de stânga, după care, maşina a început să se învârtască cu mare viteză atunci am bănuţ imediat că s'au rupt aripile la elice, sau că s'a rupt axul elicei.

Când m'am convins că s'a rupt axul elicei şi apa intră în vas prin orificiul lăsat gol prin eşirea axului, am anunţat pe comandantul vasului, care a luat măsuri pentru salvarea pasagerilor», etc.

Cum se explică faptul că vasul „Vasile Lupu” după ce i s'a făcut reparaţiuni la aripile şi axele elicei, în şantierele dela Galaţi, în cursul lunii Martie 1926, se scufundă apoi în Dunăre. din cauza ruperei axului elicei? Ce fel de reparaţiuni i s'au făcut atunci acestui vas, la Galaţi? Cine a recepţionat „Vasile Lupu” după scoterea lui din şantier?

Aşteptăm rezultatul anchetei şi stabilirea precisă a răspunderilor în acest caz.

clauză că ministrul poate face abateri dela numărul de 400 ori 200 familii şi nu cere nici contribuţia cu 1/3 a parte la salariul parohului. Aceleaşi favoruri vreau să le aplic tuturor cultelor. În celelalte, rămâne în vigoare deciziunea dn 1921.

O voce: Nu ne trebuie protecţiune. Dl Aurel Nutulescu: Dacă nu vă trebuie protecţiunea Statului Român, atunci să renunţ. Noi v'o oferim, dacă nu vă trebuie, dragoste cu sila nu se face (Aplauze).

Dl Vasile Goldiş, ministrul cultelor şi artelor: Celelalte dispoziţiuni ale deciziunii ministeriale cu pricina nu au fost dificultate.

Trec deci la o altă ordine de idei.

Reprezentanţii bisericii unite şi ai cultelor minoritare, plângându-se împotriva deciziunii ministeriale, au isbutit să creieze legenda, că în ţara aceasta biserica ortodoxă ar fi privilegiată că faţă cu dânsa biserica unită şi cultele minoritare ar fi nedreptăţite, că acestor biserici Statul nu le oferă ajutorul său în măsura în care îl dă bisericii ortodoxe. Mi-am luat sarcina să examinez această legendă.

Sanctitatea Sa Miron Cristea, Patriarhul României: Noi suntem nedreptăţiti domnule ministru.

(Fiind orele şase, se consultă Sena-

tul asupra prelungirii şedinţei şi se admite).

Dl dr. Aurel Nutulescu: domnule ministru, au renunţat la ajutorul pe care vrea să-l dea Statul Român minoritarilor. Rog să se ia act despre această declaraţie.

Dl Vasile Goldiş, ministrul cultelor şi artelor: nu iau act de această declaraţie, fiindcă sunt convins de patriotismul tuturor cetăţenilor acestei ţări şi cu toată supărarea artificială de azi tot bunii prieteni vom rămânea, noi şi minoritarii.

Să examinăm deci, dacă biserica ortodoxă română, biserica dominantă a acestui Stat, este ori ba favorizată faţă de celelalte culte. Scuzaţi dacă vă plictisesc. Sunt însă nevoit să vă recitez câteva date statistice. Voi lua în consideraţiune numărul credincioşilor tuturor bisericilor din ţară. Să zicem că românii ortodoxi sunt în număr de 12 milioane suflete.

Voci: sunt mai mulţi.

Dl Vasile Goldiş, ministrul cultelor şi artelor: Ei au minimum de 12 milioane suflete; cred că sunt mai mulţi dar ca să nu se zică că am exagerat, iau această cifră.

O voce: Sunt 13 milioane.

(Va urma).

INFORMATIUNI

Studentii Academiei de drept din Oradea

grupati in jurul ideii de a mari fondul pentru infiintarea unui camin studentesc a cărui necesitate se simte imediat, in Oradea, vor reprezenta in seara zilei de 24 Ianuarie 1927 in sala Teatrului Orăşenesc piesa „Heidelberg de altă dată” in 5 acte urmată de dans in saloanele hotelului Crucea Albă, la care invita și pe aceasta cale onor. publi: din Arad. Venitul întreg fiind destinat scopului nobil amintit, nu ne indoim de preșosul concurs al publicului nostru. Comitetul.

Balul costumat al Reun. Fem. Rom. din Arad

Tradiționalul bal costumat (costume naționale) al Reun. Fem. Rom. din Arad se va ține la 29 Ianuarie a. c. in sala hotelului Crucea Albă. Intelectualii români, cari din greșală n'au primit invitație, sunt rugați să se adreseze dnei vpres. A. dr. Ispravnic, ori secr. T. Bogdan, internatul de fete str. V. Stroescu 4-6.

Reorganizarea jandarmeriei române

București. — Azi s'a ținut o importantă consfătuire la ministerul de interne, fiind de față dl ministru Goga, generalii Ștefănescu și Staver din corpul jandarmeriei române, fixându-se punctele principale ale proiectului in acest sens, ce va fi depus încurând in Parlament.

Știri din județ

Impușcat mișelește. Un individ necunoscut a tras cu arma prin geamul casei lui Ion Rada, din comuna Avram Iancu, nimerindu-l și omorându-l pe loc.

Cu ocazia anchetei s'a constatat, că un glonț de armă i-a perforat capul.

Autoritățile au dispus urmărirea criminalului necunoscut.

Cai tăiați de tren. Trenul de persoane No. 1962 de pe linia Arad - Teiuș, in dreptul cantonului No. 444, a tăiat doi cai, cari probabil pășunau pe lângă linia cfr.

Cazul se cercetează de către secția jandarmi Arad.

Spargere și furt în comuna Șeitin. Am fost încunoștințați, că indivizi necunoscuți s'au introdus prin spargere in casa văduvei lui Zaharia Hernea din comuna Șeitin, de unde au furat mai multe lucruri casnice in valoare de cca 7-8 mii.

Șeful postului de jandarmi a fost încredințat cu facerea cercetărilor cuvenite.

Cererile de amânare a serviciului militar

București. — Ministerul de războiu a dispus ca să se prelungească termenul de înaintarea cererilor pentru amânarea serviciului militar a tinerilor cari urmează la școli, până la data de 1 Martie a. c.

Bandii jefuesc în Paris

Paris — Poliția in ziua de ieri a arestat 11 indivizi, de fel polonezi, cari uniți într'un singur grup, numindu-se „consiliu de miniștri” au jefuit ziua la amiază in centrul orașului. Num rea și-au luat o de acolo că, și guvernul polonez este compus din 11 membri.

Nu se retrage mareșalul Pilsudski

O știre din Varșovia desminte formal svoul tendințos despre retragerea mareșalului Pilsudski dela conducerea guvernului.

Ninge în toată țara

București. — Eri toate trenurile au sosit cu mari întâzieri in gara de nord din cauza inzepezirilor mari prin toată țara. La Prahova zăpada este de jumătate metru.

Sinucis prin strangulare

In comuna Satu-Rău, s'au sinucis prin strangulare tânărul Constantin Horea, in etatea de 29 ani.

Cauza nu se știe încă, însă bănueli de crimă nu sunt.

Churchill la Roma

Dl Churchill ministrul de finanțe al Angliei a sosit eri dimineață la Roma venind din Atena. După amiază a făcut o vizită dlui Mussolini, la palatul Chigi. Conversațiunea particulară Mussolini-Churchill a durat o oră. In primele 25 minute a asistat la convorbire și dl Graham, ambasadorul Angliei.

Dl Mussolini a vizitat apoi pe dl Churchill la ambasada engleză. Seara a avut loc un bașchet intim la care a participat dnii Mussolini, Churchill, ambasadorul engliei cu dna, marchizul Paulucci, șeful de cabinet al dlui Mussolini, lordul D'Abernon și funcționarii superiori ai ambasadei engleze.

Leoaica fidelă

Din Londra se anunță un caz ciudat, de fidelitate a unei leoaice, care in două rânduri și-a scăpat dresorul dela moartea sigură, chiar prin sacrificiul victimei sale.

Reproducem aceasta întâmplare spre a documenta cât de nedrepti suntem când le numim fără excepție a este animale de „săbatică” ori, între oameni, in viața de toate zilele ar putea servi ca un bun exemplu cele de mai jos, căci știu bine că oamenii de azi mai cu ușurință s'ar sgruma unii pe alți decât să se ajutore la pericol:

Intr'un circ din Londra, pe când dresorul dădea de mâncare leoaicei sale favorite, pe neobservate a fost atârnat pe la spate, de un leu urieș scăpat din cușca învecinată.

Dresorul se lupta din răspuțeri in contra animalului infuriat însă totuși a fost strâmtorat in coțul cușcii și grav rănit.

Pe neașteptate i-a sosit însă ajutorul (salvarea sa).

Leoaica favorită văzând că dresorul ei, care o desmierda foarte mult, este in pericol, a sărit asupra leului infuriat și după o crâncenă luptă a putut să-l răpună, scăpând astfel dela moarte sigură pe dresorul, care de abia a mai putut să se strecoare afară pe ușa cușcii.

Aceasta întâmplare s'a mai repetat încă odată nu cu mult înainte, in orașul Dindee, unde la fel atâcat de un leu, fidelă și recunoscătoare leoaică i-a sărit intru ajutorul dresorului și in restimp a putut să vină mai mulți din personalul circului, spre a-l scăpa din situația critică.

De astădată dresorul s'a ales cu răni foarte grave, însă starea sa nu e deloc periculoasă, se va vindeca in curând și probabil va răsplăti generos sacrificiul leoaicei fidele, prin o lagrizare bună.

x in ciorapi de mătăasă „I. C. A. Marcă ce primează, atât ca frumusețe, cât și ca durabilitate.

Prețul de fabrică a ciorapilor de mătăasă „I. C. A.” calitatea I-a cu tălpi din ață execuție garantată Lei 117.

Calitatea II-a din ciorapii de mătăasă „I. C. A.” prețul de fabrică cu tălpi din ață, tari și durabili lei 90.

Depozitarul exclusiv al fabricii I. C. A. in Arad este A. Bogyó, Str. Eminescu 13.

RESTAURANT ROMÂNESC!

Funcționari români din Arad și județ, luați masa numai la restaurantul românesc „PALACE”, Arad, Strada Ionel C. Brătianu.

Mâncări bune și ieftine. : : serviciu punctual.

Din servitoare stăpâna unui palat

O simplă cameristă, Ana Mary Shiel, după ce a șters praful timp de 14 ani in bogata vilă de țară a bătrânului milionar american, Frank Savin, a aruncat zilele trecute șorțul și îmbrăcând o splendidă rochie de mireasă s'a cununat cu stăpânul său.

Mr. Savin e in vârstă de 76 de ani și e al doilea membru, ca vârstă, a lui „Stock Exchange” din New-York.

Mireasa care are 40 de ani, a povestit reporterilor că stăpânul său o chemă într'o zi și i-a spus: „Sunt bătrân și-mi trebuie o tovarășă: Vrei să te măriți cu mine? In loc să ștergi praful, vei avea să grijesti numai de mine. Puțin cam zăpăcită, ea răspunse că primește, cu plăcere, și peste două zile, un preot binecuvântă pe noii soți in fața numerosului personal de serviciu al marelui proprietar. Mary, devenită stăpână, spuse foștilor săi colegi, că li va trata și de aici nainte ca egali.

Pe vremuri, Mr. Savin a căpătat o mare notorietate in viața mondenă new-yorkeză, suferind un dublu naufragiu matrimonial. Asta explică de altminteri, alegerea de acum.

Această căsătorie căpătă o notă picană și prin faptul că ceva mai de mult Mr. Savin a adoptat doi „copii” dintre care unul Mr. Frank Monroe, e de 50 de ani, a dat reporterilor amănunte foarte muzante asupra căsătoriei „nouei sale mamă”.

50 mii lei premiu

CLUJ. — Minele de granit Sebeșul-mic, au depus o sumă de 50 mii lei premiu pentru acela, care ajută autoritățile a da de urma tâlharului care a săvârșit furtul din filiala băncii Marmorosch din Cluj, caz anunțat și in ziarul nostru.

Administrația ziarului nostru angajează mai mulți achizitori pentru adunarea abonamentelor și publicațiilor atât in oraș cât și in provincie.

Condițiile se pot ști la administris rație.

Primăria comunei Petriș.

Nr. 10—1927.

519

Publicațiune.

Se aduce in cunoștință publică, că in ziua de 22 Ianuarie 1927 la orele 10 a. m. se va ține licitație publică pentru a da in întreprindere cărăușia comunală pe anul 1927, conf. cu art. 72-82 ale legii C. P. pentru notariatul Petriș și parte pentru notariatul lteu.

Petriș, la 5 Ianuarie 1927.

Primăria comunală.

ECONOMICE

Catechismul plugarului

1. **Arătura.** Dela o arătură bună vine buna reușită a culturilor. Ară toamna adânc (20 cm.) pentru toate semănăturile de primăvară. Primăvara și vara ară mai în față (10-15 cm) și după fiecare arătură grăpează îndată cu boroana. Arătura adâncă din toamnă, grăpăturile din primăvară și vară, ca și prășila, au de scop să adune și să țină in pământ cât mai multă apă din zăpezi și ploii.

2. **Gunoitul.** Dela un pământ bogat vine, in al doilea rând, buna reușită a culturilor. Așează bine, in gămadă, tot gunoitul scos dela vite. Iarna cară la câmp, pe locurile ce vor fi cultivate cu prășitoare, gunoitul putrezit, din grămada făcută iarna trecută. Gunoitește bine in fiecare iarnă cel puțin un sfert din pământul ce ai. Intr'un pământ bogat culturile nu suferă de seacă.

3. **Sămânța.** Seamănă semănță bună, dacă vrei să ai reoltă bună. Ce vei semăna, aceea vei culege. Semănța bună de grâu, orz și ovăz se alege cu vânturătoarea și triorul (cilindrul) și nu se seamănă până ce mai întâi nu a-i saramurat-o, fie cu piatră vândă, fie cu formol, fie cu porzol. Pentru porumb, alege știuleții cei mai frumoși, cu boabe până la vârți și cât mai lungi, cu coceanul cât mai subțire; aruncă boabele dela vârful și coturul știulețului, și oprește pentru semănță numai boabele dela mijloc.

4. **Culturi agricole.** Pentru a avea o gospodărie îmbelșugată, cultivă cât

mai multe plante. Cultivă grâu, porumb, fasole, cartofi pentru trebuințele casei și pentru vânzare. Cultivă orz și ovăz pentru vite; pentruca să ține hrănești bine, cultivă lucernă, borciag (măzărliche cu ovăz) și sfeclă de nutreț. Nu uita să cultivi zarzavaturile trebuitoare casei, într'un colțisor din grădina casei.

5. **Semănatul.** Seamănă grâul după borciag și fasole, in două arături bine grăpate sau după sfeclă și cartofi intr'o singură arătură grăpată. Seamănă orzul și ovăzul după porumb și cât mai de timpuriu primăvara, in arătură adâncă pe toamnă. Seamănă borciagul, cartofii, sfecla, fasolea după orz, și ovăz, in arătură adâncă de toamnă și întorsătură de primăvară. Borciagul seamănă-l in mustul zăpezii, cartofii și sfecla in a doaua jumătate a lunii Martie și fasolea cătră sfârșitul lui Aprilie. Seamănă porumbul după grâu in arătură adâncă de toamnă și arătură obicinuită înainte de semănare, pământul fiind bine gunoit in iarnă. Porumbul, pentruca să aibă timp să se coacă bine toamna, seamănă-l înainte de Sf Gheorghe, dacă nu mai sunt de temut înghețurile.

Pentru buna reușită a semănăturilor și a face economie de semănță, seamănă, tot ceea ce se poate, numai cu mașina de semănat in rânduri.

(Va urma).

ULTIMA ORĂ

M. S. Regele va fi tratat cu rادی

BUCUREȘTI. — Medicii Palatului Regal au constatat că, starea sănății M. S. Regelui este atât de satisfăcătoare, încât ar putea fi complet restabilit prin o cură îndelungată cu rادی.

Deoarece in România nu este atâta rادی, câtă cantitate s'ar necesita, s'au făcut interenții pe lângă Regele Adalbert al Belgiei pentru acest scop, care a și dispus să se pună la dispoziția României rادیul necesar.

Rادیul va fi dat in mod de împrumut pentru care Statul român va depune 30 milioane garanție și pe lângă o precauție mare se va face transportarea in țară.

Se amână redeschiderea Parlamentului

BUCUREȘTI — Din cercurile guvernamentale se confirmă știrea că, Parlamentul nu se va redeschide la data fixată, din cauza unor schimbări ce se va face in sinul guvernului.

Krön și Vandraesek și-a mutat biroul din Strada Take Ionescu (fost Sárossy-ucca) No. 7/a, în Strada Lc. Av. Sava No. 9 (fost Niss-u). 536

Aducem la cunoștința proprietarilor și acelor pe cari îi interesează tractorul FORDSON, că începând cu data de 25 Ianuarie ținem un

Curs FORDSON

fără nici o taxă, la care ne vom ocupa exclusiv numai cu manipularea și ținerea în bunăstare a tractoarelor FORDSON. Insinuări de admitere se primesc numai la

Intreprinderea de Mașini și Automobile, Arad
Calea Rădnei Nr. 37-39. 534

Atelierul de broderii, țesături și cusături naționale al doamnei Cristina Sabău

Arad, Strada Gojdu Nr. 17.

Confecționează; Cuverturi de pat, perdele, fețe de masă, lîngerle etc. Specialități de batiste. Bogat asortiment de modele artistice pentru brodat. :: Imprimațiuni de modele pe pânză. 1

Dacă vrei să dejeunezi sau să cini **hala de vin a „Minorților”** ieftin și să fii servit conștiincios caută aranjată cu gust. Arad, Str. Brătianu No 2. — Vinuri escelente! Deschis până la ora 12. 000 511

Direcțiunea Uzinelor de Gaz a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaz de caloricitate înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace ieftin a lumina, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scărda. Instalațiile necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunale Secția gaz aerian:
Arad, Str. Muciu Scevola 9, 11, 13. — Telefon: 27, 25, 16.

Biroul uzinelor
din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public în ce privesc comenzile etc. 3

Dacă te dor picioarele sau tălpile nu suferi și nu amâna îngrijirea lor și caută atelierul lui IOAN RADA pantofar în Arad, Str. Caragiale Nr. 20., care toarnă imediat modelul în ipsos (gips) și execută și pentru cele mai suferinzi picioare ghete comode. 279

Imprimeria Județului S. A.

Arad, Str. Gh. Lazar No. 17.

Execută tot soiul de tipărituri aparținătoare artei tipografice. — Depozit de imprimare secretariale și advocatiale. ::

Auchete și cununi ocazionale foarte frumoase, flori în diferite variațiuni, asortiment bogat cu prețuri convenabile **florăria JANOSI**, ARAD, Str. Eminescu 20-22. ATENȚIE! Firma JANOSI exclusiv numai în Str. Eminescu 20-22 există. Celelalte cu numele Janoși folosesc nume fals. 262

S'a deschis! GARAJUL DOMSCHITZ S'a deschis!

aranjat din nou Arad, Strada G. Alexandru No. 32. — Lucru punctual! — Prețuri moderate! Atelier pentru reparațiuni. Spalarea trăsurilor. — Garajirozare. 00000 491

România
Tribunalul Arad, Sec. Pers. Juridice

No. Pj. 21--1924. 529

În cauza Asociațiunii Prima Societate de vânat din Sfântă Ana.

Decisiune

În sentința No. 40 din 30 Octombrie 1926, Tribunalul Arad a acordat pers. jurid. Asociațiunii Prima Societate de vânat din Sfântă Ana a fost înregistrată sub No. 104 din registrul pers. jurid. de pe lângă Tribunalul Arad cu:

Titlul: »Prima Societate ed vânat din Sfântă-Ana.«

Scopul: A procura membrilor societății ocazie de vânat cu arma de foc prin exarenderea teritoriilor de vânat, între cadrele normelor legale a le statutelor, împiedicarea brancaniului, stărpirea vânatului folositor și prăsierea speciilor comodate împrejurărilor locale.

Sediul: Sfânta-Ana.
Data constituirii: 17 Aprilie 1926.

Actul pe temeiul căruia s'a

obținut pers. jurid. Sentința Trib. Arad, No. 40/926 din 30 Octombrie 1926.

Numele persoanelor cari compun organele de direcțiune și administrație. Președinte: Szeifer Antoniu. Secretar: Zimmermann Robert. Cassar: Zimmermann Felix.

Direcțiunea asociațiunii Primei Societate de vânat din Sfânta-Ana să somează, că dela primirea acestui deciu, în termen de 15 zile să o insereze deciu de față în Monitorul Oficial, Universul și Cuvântul Ardealului iar exemplarele de foaie prin o cerere să le prezinte Tribunalului Sec. pers. jurid. Arad.

Arad, la 13 Noembrie 1926

(ss) Dr. Sever Barbura,
primpreședinte.

(ss) Țucra, grefier

Pentru conformitate:

(ss) Gartner.

Insertii se primesc
a Administrația ziarului

Accessori și aparatură RADIO, motoare

și DINAME în orice mare depozit în candelab accesorii electrice. Un »Bosch« 2000 lumini, potri castele, locuințe proprii și ocazional la 0000

Iosif Horváth

intreprindere de electricitate în Arad, în colțul Brătianu și I. Vulcan

Adresa telegrafică: Horváth meca

Szántó și Kon

Prețurile de ia

Costum p. bărbați dela . . . 1750
Costum p. băieți dela . . . 1250
Costum p. băieți cu pant, scurți dela . . . 1050
Palton p. barb. negru dela 2200
Palton p. barb. cu blană . . . 2600
Palton p. barb. ulst. și raglan dela . . . 1850
Palton p. băieți ulst. și raglan dela . . . 1350
Palton p. băieți dela . . . 850
Paltoane de piele dela . . . 4200
Impermiabile (gumă) dela . . . 950
Impermiabile p. dame dela 1150.
Mare asortiment de stoffe din străinătate. Uniforme pentru școlă măsură. Arad, Piața Avram palatul Teatrului.

Haine (blouse) croșe

veste, Poulle-uri, ciorapi, măm elegante de mătase, tricouri și se capătă pe lângă prețuri con SZÁNTÓ, Str. Eminescu Arad.

Dacă aveți nevoie de

ANUNȚ

modern,
cercetați

NT

efectuos,
Administrația

„Cuvântul Ardealului”

din Arad, Strada Românului Nr. 6.